

BELEIDSPLAN [2024 – 2026]

www.turfvrij.nl

Stichting Turfvrij

Benedendorpsweg 13

6862 WB Oosterbeek

info@turfvrij.nl

Tel: 0682454258

KvK: 88175707

RSIN: 864527469

Inhoud

Inleiding	3
1. Missie/visie	6
1.2 Doelstelling	6
1.3 Strategie	6
2. Huidige situatie	9
3. Organisatie	10
3.1 Bestuur	10
3.2 Werknemers	10
4. Financiën	12

Inleiding

Veengebieden, ook wel het "regenwoud van Europa" genoemd, spelen een cruciale rol in het klimaat- en waterbeheer en vormen een habitat voor unieke biodiversiteit. Ze zijn van onschatbare waarde als CO₂-opslagplaatsen, en hun vernietiging draagt bij aan ernstige milieuproblemen. Wereldwijd draagt de vernietiging van veengebieden voor 5 procent bij aan de uitstoot van broeikasgassen, een groter aandeel dan de totale uitstoot van de luchtvaartindustrie.

Nederland is de grootste turf importeur van Europa. Deze turf, voornamelijk gebruikt in potgrond, is een belangrijke factor in de rappe vernietiging van veengebieden in de Baltische Staten en Scandinavië. Turf wordt zowel door particulieren voor hun kamer en tuinplanten als door de tuinbouwsector gebruikt voor het kweken van planten.

Het doel van Stichting Turfvrij is om een verbod op het gebruik van turf in Nederland te realiseren. Dit zal een belangrijke bijdrage leveren aan de bescherming van veengebieden, en een significante stap zijn in het voorkomen van verdere klimaatopwarming.

Relevantie

Ongerepte veenmoerassen zijn een koolstofput (ze nemen meer koolstof op uit de atmosfeer dan ze uitstoten), terwijl drainage en extractie het transformeren in een enorme koolstofbron (er worden broeikasgassen uitgestoten). Daarom is het vernietigen van veenmoerassen voor extractie een dubbel verlies: we verliezen een krachtige bondgenoot, de koolstofput van een natuurlijk veenmoeras, en veroorzaken veel extra koolstofemissies.

Bereikte resultaten

Stichting Turfvrij heeft al belangrijke stappen gezet richting turfvermindering in Nederland:

- Wij hebben een motie getriggerd, die met een ruime meerderheid is aangenomen in de Tweede Kamer. De motie roept op tot turfreductie of een verbod in de Nederlandse tuinbouw- en potgrondsector. Dit heeft geleid tot een convenant met betrokken partijen.
- De druk op de tuinbouwsector en potgrondindustrie wordt voortdurend opgevoerd om sneller over te stappen op alternatieven voor turf.
- Door media-aandacht en grassroots acties (participatie op groenmarkten, presentaties op scholen en conferenties) is het bewustzijn bij het publiek over de negatieve effecten van turfwinning sterk toegenomen. Steeds meer mensen zien de urgentie van het probleem en vragen om een duurzamere oplossing. Drie jaar

geleden was het vrijwel onmogelijk om turfvrĳe producten te kopen. Nu verkopen de meeste relevante winkels minstens één type turfvrĳe grond.

(Beleids)acties voor de komende periode

(Beleids)acties voor de komende periode	Termijn van het beleidsplan
Lidmanschap in de stuurgroep van het substraat convenant . Toezicht en steun voor de andere partijen	Doorlopend
Excursie in de Baltische staten: bezoek aan veenwinningslocaties, ongerepte veenmoerassen, onderzoekers en activisten.	Binnen 1 jaar
Afhankelijk van de resultaten van de hierboven beschreven excursie kunnen we mogelijk een documentaire maken over de turfwinning.	Vanaf het najaar 2025
Bewustwordingscampagne richting gemeenten: Wij ondersteunen BVOR om een campagne op te zetten die gericht is op gemeenten om ecologisch verantwoord om te gaan met hun groenafval en dat ze duurzame producten gebruiken voor hun eigen groenbeheer.	BVOR is hierin leidend. Naar verwachting is het infomateriaal in 2025 klaar voor gebruik. Vanaf dat moment is het een doorlopende actie, waaraan wij onze steun zullen verlenen.
Grassroots-actie bij supermarkten en tuincentra: contact opnemen met winkelmanagers om te bespreken of duurzame producten (grond en planten) kunnen worden opgenomen in het productportfolio.	Doorlopend
Druk uitoefenen op bedrijven en lobbygroepen die verkeerde informatie verspreiden , zoals 'Turf is duurzaam'.	Doorlopend
Verdere mediaoptredens, lezingen en discussies .	Doorlopend

1. Missie/visie

Bij de start van Stichting Turfvrij begonnen we vanaf nul, zonder op bestaande maatschappelijke kennis te kunnen voortbouwen. Het onderwerp turfwinning kreeg in Nederland nauwelijks aandacht, ondanks de invloed op klimaat en biodiversiteit. In 2021 bracht Karin Bodewits, een van onze oprichters, deze problematiek onder de aandacht met een opiniestuk in Het Parool over de schadelijke impact van turfwinning en het gebruik van turf in potgrond. Dit artikel werd opgepikt door het radioprogramma Vroege Vogels, waar we ons verhaal mochten delen. Dankzij de luisteraars van dit programma, waaronder veel politici, kregen we binnen twee maanden het thema op de politieke agenda. Een motie voor de uitfasering van turf in potgrond, ingediend door CDA en GroenLinks, werd aangenomen. Stichting Turfvrij is in november 2022 formeel opgericht en ondertekende het convenant als eerste officiële activiteit.

Missie en Drijfveren

Als oprichters en natuurwetenschappers, en als ouders, voelen we een grote verantwoordelijkheid voor het klimaat en de biodiversiteit. Stichting Turfvrij zet zich in om met onze kennis en tijd een positieve impact te realiseren. Ons motto: "Elke 0,01 graad opwarming telt."

Aandachtsgebied

Het gebruik van turf in potgrond is een speerpunt voor onze stichting, aangezien er voorheen nauwelijks aandacht voor was. Door onze inspanningen hebben we een platform kunnen creëren voor dit urgente onderwerp. Wij geloven dat we een daadwerkelijke verandering kunnen teweegbrengen en blijven ons inzetten om deze impact te vergroten.

1.2 Doelstelling

Wij streven ernaar om klimaatadaptatie te bevorderen door veenmoerassen te beschermen. Op korte termijn richten we ons op het terugdringen van het turfgebruik in Nederland, zowel in onze rol als convenantpartners als vanuit onze onafhankelijke positie als stichting. Op de lange termijn is ons doel om het gebruik van turf, zowel nationaal als internationaal, volledig te laten verbieden.

1.3 Strategie

Politiek gezien hebben we twee documenten in de staatscourant (Motie Boswijk en het Convenant Substraten) getriggerd. In het huidige politieke klimaat zal ons werk zeker moeilijker worden. Wij geloven dat dit het moment is om onze inspanningen te verdubbelen, niet om te wanhopen. Het convenant is de huidige 'interpretatie' van de motie. Als leden van het convenant ondersteunen wij vooruitstrevende activiteiten en

treden wij op als toezicht op de activiteiten en transparantie als de enige maatschappelijke organisatie binnen de groep.

Op **nationaal** niveau blijven we in contact met kamerleden, met name degenen die de motie over een mogelijk veenverbod hebben ingediend. Indien nodig proberen we hen aan te zetten tot protest tegen een te zwakke uitvoering van de doelstellingen van het convenant.

Op **lokaal** niveau proberen we samen te werken met gemeenten. Dit zal gebeuren in de bewustwordingscampagne met BVOR, maar ook in grassroots-activiteiten, bijvoorbeeld via het sub-initiatief guerrillaboeren.nl van Stichting Turfvrij, dat zich ten doel stelt bomen te planten in de openbare ruimte zonder gebruik van turf.

Richting **burgers** zetten we ons bewustwordingswerk voort (media, lezingen en discussies). We hebben de mijlpaal bereikt dat veenvrije producten relatief gemakkelijk toegankelijk zijn voor iedereen. We streven ernaar dat potgrond zonder turf de norm wordt en dat planten worden gelabeld met betrekking tot de potgrond die in de potten wordt gebruikt. **Concrete media activiteiten:** We zijn in twee tv-programma's en drie radioprogramma's verschenen, hebben zeven opiniestukken geschreven en zijn geïnterviewd voor elf krantenartikelen, waarvan de meeste in de grootste landelijke nieuwsuitzendingen zoals Trouw, Volkskrant of RTL.

In de richting van de industrie ondersteunen we bedrijven en onderzoeksprogramma's die gericht zijn op het **innoveren** van substraten zonder turf. Een voorbeeld is een start-up uit Oxford (A&B Smart Materials) die ontdekte dat een van hun materialen die wordt gebruikt om zonnepanelen te koelen, ook kan worden gebruikt voor het zaaien van pluggen. We ondersteunen ook de landbouw op vernatte landbouwgrond op voormalige veengebieden, waaruit materialen kunnen ontstaan die als turfvervanger kunnen worden gebruikt. We hebben het duurzame investeringsplatform Corekees, dat in samenwerking met ZukunftMoor een wetland-landbouwproject in Duitsland financiert, ondersteund door op een evenement te spreken, interviewpartner voor hen te zijn en een artikel over **paludicultuur** in de krant te pitchen.

Wij willen bedrijven en belangenorganisaties aansporen en onder druk zetten om te stoppen met het **verspreiden van verkeerde informatie**. Twee voorbeelden: meerdere bedrijven hebben het over turf als duurzaam materiaal. In meerdere gevallen is deze informatie door onze druk vervangen door correcte informatie (potgrond.nl, Jiffy, biolan). Ook had het label RPP (Responsibly Produced Peat) de term "umweltfreundlich" op hun Duitse site, die na druk van onze kant is vervangen.

We ondersteunen duurzaamheidsgerelateerde **certificeringsschema's** zoals RPC (Responsibly Produced Coir) en Horticert. In beide gevallen hebben we feedback gegeven op de plannen voor hun certificeringsschema's. Tevens geven wij ons deskundig oordeel over de communicatie-inspanningen van Tuinbranche Nederland ten behoeve van de bewustwordingscampagne in het kader van het Nederlands Substraatconvenant. We hebben ook verschillende klachten en informatieverzoeken

ingediend bij RPP, met vragen over locaties die niet leken te voldoen aan de eigen criteria van RPP. In de context van deze discussies zijn twee verbeteringen doorgevoerd aan de website van RPP en de vereisten van het certificeringsschema.

Wij doen **werkbezoeken**, bijvoorbeeld bij composteerinstallaties, producenten van innovatieve substraatmaterialen, kwekers en tuinders. Doel van deze bezoeken is om een beter begrip van de industrie te krijgen en een netwerk van wederzijdse informatie-uitwisseling en ondersteuning op te bouwen.

2. Huidige situatie

Stichting Turfvrij bestaat uit de twee oprichters, Karin Bodewits en Philipp Gramlich. Zij krijgen ondersteuning van Joost van Beek, een oud-medewerker van het ministerie van LNV, die hen adviseert over politieke processen en locatiebezoeken aflegt in ongerepte en ontgonnen veenmoerassen.

Verder hebben we goede contacten met onderzoekers, activisten en bedrijven die zich bezighouden met veenmoerassen, substraten en tuinbouw, zowel in Nederland als in het buitenland. We delen informatie en ondersteunen elkaars activiteiten waar nodig.

3. Organisatie

KVK nummer 88175707

Lid van het Convenant Milieu-impact potgrond en substraten (vanaf 18-11-2022)

Email: Info@turfvrij.nl

Adres: Benedendorpsweg 13, 6862WB Oosterbeek

Inkomsten: Momenteel ontvangt de Stichting € 10.000 per jaar voor haar werk in het kader van het Convenant. Het bestuur besluit gezamenlijk hoe/ waar deze inkomsten voor gebruikt mogen worden.

3.1 Bestuur

Voorzitter: *Karin Bodewits*

Penningmeester: *Delia de Vreeze*

Secretaris: *Pieter Pauw*

Bestuurslid: *Philipp Gramlich*

Het bestuur van de stichting bestaat ten alle tijden uit tenminste twee leden en wordt voor de eerste maal bij deze akte benoemd. Het aantal leden wordt –met inachtneming van het in de vorige zin bepaalde – door het bestuur met algemene stemmen vastgesteld.

Ieder bestuurslid heeft het recht tot het uitbrengen van één stem. Alle bestuursbesluiten worden genomen met de meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Geen van de bestuursleden noch een rechtspersoon kan over het vermogen van de instelling beschikken als ware het zijn eigen vermogen.

3.2 Werknemers

Stichting Turfvrij is verbonden met meerdere partners via een los netwerk van wederzijdse ondersteuning en informatiedeling. Er zijn tot nu toe geen betalingen gedaan tussen de partners.

Stichting Turfvrij erkent en waardeert de autonomie van haar medewerkers in het publieke domein, waarbij zij zonder voorafgaande goedkeuring of stemming door het bestuur de vrijheid behouden om deel te nemen aan en bij te dragen aan publiek debat in lijn met de doelstellingen van de stichting.

4. Financiën

4.1 Algemeen

Bestuursleden kunnen in die hoedanigheid voor Stichting Turfvrij verrichte werkzaamheden geen andere beloning ontvangen dan een vergoeding voor gemaakte onkosten en een niet-bovenmatig vacatiegeld. Deze onkostenvergoedingen en eventueel vacatiegeld kan alleen uitgekeerd worden mits de financiën van de stichting het toelaten. Bestuursleden kunnen in hun rol als beleidsbepaler de volgende onkostenvergoedingen in rekening stellen.

Reiskosten: openbaar vervoer (2^e klas) + eventuele hotelovernachtingen worden volledig vergoed

Vacatiegeld: Max. 120 euro per uur

Werknemers kunnen in die hoedanigheid voor Stichting Turfvrij verrichte werkzaamheden de volgende vergoedingen ontvangen:

Congressen en stichting gerelateerde meetings en vergaderingen: worden gecompenseerd met max. 120 euro per uur

Reisuren: worden gecompenseerd met max. 25 euro per uur

Werkzaamheden voor de stichting: worden gecompenseerd met max. 120 euro per uur

Als de opbrengsten (uit donaties) tegenvallen zal het bestuur en de werknemers van Stichting Turfvrij haar basis werkzaamheden voortzetten op vrijwillige basis.

Het werven van gelden

Stichting Turfvrij wil de komende twee jaar een vast inkomen gaan genereren uit fondsen en donaties. Alle uitgaven moeten goedgekeurd worden door het bestuur van de stichting.

Bij opheffing van Stichting Turfvrij

Stichting Turfvrij zal, in het geval van opheffing, haar volledige liquidatiesaldo besteden ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling of van een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut

beoogt. Het streven is het liquidatiesaldo te besteden ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling met een soortgelijke doelstelling als de doelstelling van Stichting Turfvrij.

4.2 Financiële overzichten

Beginbalans 1-januari 2026: 8391,13€

Overzicht 2025

Inkomen (€)

Donaties en sponsorengeld	2248,2
Inkomen: VPN en boek verkoop	12467,24
<i>Som van inkomen</i>	<i>14715,44</i>

Opmerkingen

Kosten

Donaties gegeven	50
Reiskosten	3600,27
Advocaten	200
Admin	1134,78
Netwerken en projecten	14280,22
<i>Som van kosten</i>	<i>19265,27</i>

Wijziging ANBI status

Plan 2026

Inschatting

Inkomen

Medewerking convenant	10000
-----------------------	-------

Kosten

Studiereis naar Letland	1500
-------------------------	------